

Asia: OM 17/41/2015

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Yleisiä huomioita

Lausuntonne

Kuntaliitto pitää esitysluonnosta hyvänä ja selkeänä. Kokonaan uuden lain säätäminen vaikuttaa tarkoituksenmukaiselta ratkaisulta. Uudistuksen tavoitteet on saavutettu hyvin. Kuntaliitto kannattaa esityksiä eikä sillä ole alla olevia kohtia lukuun ottamatta muuta lausuttavaa asiassa.

1 luku (Yleiset säännökset)

Lausuntonne

Lakiesitysluonnoksen 1 luvun 4 §:ssä on määritelty mm. viranomainen, joka olisi lain mukaan myös itsenäinen julkisoikeudellinen laitos sekä muu julkista hallintotehtävää hoitava taho. Julkisoikeudellisen laitoksen määritelmä on ongelmallinen, sillä sitä käytetään eri laeissa hieman eri merkityksessä. Puheena olevan säännöksen yksityiskohtaisissa perusteluissa on lueteltu mm. perinteisesti itsenäisiksi julkisoikeudellisiksi laitoksiksi katsotut Kansaneläkelaitos, Suomen Pankki jne. Lisäksi laissa on lueteltu erinäisiä julkista hallintotehtävää hoitavia tahoja, kuten ylioppilaskunnat, Metsähallitus, Raha-automaattiyhdistys jne. Tässä yhteydessä on mainittu myös säätiöyliopistot, mutta ei julkisoikeudellisia yliopistoja. Julkisoikeudelliset yliopistot ovat kuitenkin yliopistolain 1 §:n mukaan julkisoikeudellisia laitoksia. Sen sijaan säätiöyliopistot eivät ole yliopistolain mukaisia julkisoikeudellisia laitoksia. Säätiöyliopistoihin sovelletaan säätiölakia, joten niiden juridinen luonne on yksityisoikeudellinen yhteisö - säätiö.

Julkisoikeudellinen laitos on myös hankintalain mukainen väljä käsite. Hankintalain mukaan julkisoikeudellinen laitos voi olla hyvin erilaista toimintaa harjoittava hankintayksiköiden (kunnan tai valtion) määräysvallassa toimiva erillinen oikeushenkilö. Edellytyksenä on mm., että yksikkö on perustettu toimimaan yleisen edun ei-kaupallisessa tarkoituksessa. Nämäkin tahot ovat siinä mielessä itsenäisiä, että ne ovat hankintayksiköistä erillisiä oikeushenkilöitä. Ainakin perusteluissa kannattaisi selkeyttää sitä, että hankintalain mukaiset julkisoikeudelliset laitokset eivät automaattisesti kuulu tässä laissa tarkoitettuihin viranomaisiin, mutta myös ne voivat kuulua esitetyn lain soveltamisalaan, jos niille on annettu jokin julkinen hallintotehtävä. Tulkintakysymyksiä

voi jatkossa nousta esimerkiksi perusteilla olevien maakuntien sote-yritysten asemasta. Maakuntalakiehdotusten mukaan sekä maakunnan että yksityisten sote-yritysten perustamat osakeyhtiömuodossa toimivat sote-keskukset hoitavat julkisia hallintotehtäviä. Ne ovat näin ollen tämän lain mukaisia itsenäisiä julkisoikeudellisia laitoksia. Tulkintaongelmien välttämiseksi tämä olisi hyvä tuoda lakiesityksessä selkeästi esiin.

2 luku (Valitus hallintopäätöksestä)

Lausuntonne

Ei lausuttavaa

Luvussa säädettäisiin myös toimivaltaisesta hallinto-oikeudesta (5 §). Onko pykälä mielestänne riittävän yksiselitteinen ja täsmällinen?

Säännös on riittävän yksiselitteinen ja täsmällinen

Lakiin ehdotetaan uutta säännöstä asiakokonaisuuden yhdistämisestä hallinto-oikeudessa (6 §).

Kannatan ehdotusta

Mahdolliset lisäkommenttinne

-

3 luku (Valituksen tekeminen)

Lausuntonne

Ei lausuttavaa

4 luku (Muu hallintolainkäyttöasia)

Lausuntonne

Luvussa 4 säädetään muista hallintolainkäyttöasioista ja mm. hallintoriita-asioista. Hallintoriita-asioina käsitellään mm. hallintosopimukseen liittyviä riitaisuuksia, jotka esityksen mukaan liittyvät usein kustannustenjakoon. Maakuntaudistus ja uudet tavat tuottaa palveluita tuovat mukanaan myös uudenlaisia sopimuksia ja uusia tulkintakysymyksiä liittyen näiden sopimusten luonteeseen - hallintosopimus vai yksityisoikeudellinen sopimus.

Koska hallintosopimuksen ja yksityisoikeudellisen sopimuksen välinen rajanveto on toisinaan erittäin vaikeaa, olisi hallintosopimuksen tunnusmerkkejä hyvä avata säännösten - lähinnä 2 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa hieman enemmän.

5 luku (Puhevalta ja avustajan tai asiamiehen käyttäminen)

Lausuntonne

Ei lausuttavaa

6 luku (Asian käsittely ja selvittäminen)

Lausuntonne

Alla olevaa lukuunottamatta ei lausuttavaa.

Luvussa säädettäisiin päätöksen tehneen viranomaisen velvollisuudesta antaa tuomioistuimen pyynnöstä lausunto sakon uhalla (8 §). Mitä mieltä olette ehdotuksesta?

Kuntaliiton tiedossa ei ole, että se, että esimerkiksi kunnalliset viranomaiset jättäisivät toimittamatta asiakirjoja tai muita riittäviä selvityksiä tuomioistuimelle. Tällaiset tilanteet eivät voi olla kuin marginaalisia. Sakon uhasta säättäminen vaikuttaakin heidän kannaltaan katsottuna tarpeettomalle. Viranomaiset toimivat joka tapauksessa virkavastuulla, joten selvitysten toimittaminen kuuluu aivan erityisesti heidän velvollisuuksiinsa.

Vireillä oleva maakuntaudistus on kuitenkin tuomassa kentälle uusia yksityisoikeudellisia yhteisöjä, jotka hoitavat julkisia hallintotehtäviä ja kuuluvat sitä kautta esitetyn lain soveltamisalaan. Vaikka näidenkin yhteisöjen päätöksentekijät toimivat jatkossa virkavastuulla, saattaa näitä silmällä pitäen olla tarkoituksenmukaista antaa tuomioistuimelle mahdollisuus käyttää sakon uhkaa selvitysten toimittamiseen.

Säännös selvityksen rajoittamisesta olisi uusi (12 §).

Kannatan ehdotusta

Mahdolliset lisäkommenttinne

-

Luvussa säädettäisiin myös eri selvityskeinoista. Uusia selvityskeinoja olisivat suullinen valmistelu ja tarkastus.

Suullinen valmistelu (13 §)

Kannatan ehdotusta

Mahdolliset lisäkommenttinne

-

Tarkastus (15 §)

Kannatan ehdotusta

Mahdolliset lisäkommenttinne

-

Luvussa olisi säännös järjestyssakon tuomitsemisesta tuomioistuimen arvoa loukkaavan kirjallisen aineiston toimittamisen perusteella (20 §). Mitä mieltä olette ehdotuksesta? Pitäisikö tuomioistuimen varoittaa kirjallisen aineiston toimittajaa ennen sakon tuomitsemista?

-

7 luku (Suullinen käsittely)

Lausuntonne

Ei lausuttavaa

8 luku (Hallintotuomioistuimen päätöksenteko)

Lausuntonne

Ei lausuttavaa

9 luku (Tiedoksianto)

Lausuntonne

Ei lausuttavaa

Ehdotuksen mukaan ainoastaan velvoittavat päätökset, joiden tiedoksisaannista alkaa kulua muutoksenhaku-aika tai muu vastaanottajan oikeuteen vaikuttava määräaika, tulisi antaa tiedoksi todisteellisesti (1 §). Mitä mieltä olette ehdotuksesta?

Kannatamme ehdotusta.

10 luku (Oikeudenkäyntikulut)

Lausuntonne

Ei lausuttavaa.

11 luku (Päätöksen korjaaminen ja täydentäminen)

Lausuntonne

Ei lausuttavaa

Säännös päätöksen täydentämisestä olisi uusi (2 §).

Kannatan ehdotusta

Mahdolliset lisäkommenttinne

-

12 luku (Valitus hallintotuomioistuimen päätöksestä)

Lausuntonne

Ei lausuttavaa

Ehdotuksen mukaan uudessa yleislaissa olisi pääsääntönä, että hallinto-oikeuden päätöksestä saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan (1 §). Tarvittaessa poikkeuksista säädettäisiin jatkossa erikseen. Ehdotus valituslupamenettelystä pääsääntönä poikkeaisi voimassa olevasta laista.

Kannatan ehdotusta

Mahdolliset lisäkommentit

-

Hallintopäätöksen tehneellä viranomaisella ei nykyisten yleissäännösten mukaan ole valitusoikeutta hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Viranomaiselle ehdotetaan valitusoikeutta tilanteessa, jossa ensi asteen hallintotuomioistuin on kumonnut sen päätöksen tai muuttanut sitä (3 §). Ehdotus päätöksen tehneen viranomaisen valitusoikeudesta poikkeaisi voimassa olevasta laista.

Kannatan ehdotusta

Mahdolliset lisäkommentit

-

13 luku (Ylimääräinen muutoksenhaku)

Lausuntonne

Ei lausuttavaa

Kantelu ylimääräisenä muutoksenhakeina ehdotetaan poistettavaksi. Nykyiset kanteluperusteet yhdistettäisiin purkuperusteisiin (5 §). Mitä mieltä olette ehdotuksesta?

Kannatamme ehdotusta.

Luvussa ehdotetaan nimenomaista säännöstä ylimpien laillisuusvalvojen oikeudesta hakea purkaa lainvoimaiseen päätökseen (6 §). Mitä mieltä olette ehdotuksesta?

-

Ehdotuksen mukaan muun hakijan kuin viranomaisen olisi päätöksen purkamista koskevassa asiassa käytettävä lainoppinutta avustajaa (6 §). Mitä mieltä olette ehdotuksesta?

Kannatamme ehdotusta

14 luku (Päätöksen täytäntöönpano ja hallintotuomioistuimen väliaikaiset määräykset)

Lausuntonne

Ei lausuttavaa

Oikeudenkäymiskaaren ehdotettujen muutosten johdosta yleisiltä tuomioistuimilta poistuisi toimivalta antaa turvaamismääräyksiä hallintolainkäyttöasioissa. Mitä mieltä olette ehdotuksesta?

Kannatamme ehdotusta

15 luku (Voimaantulo)

Lausuntonne

Ei lausuttavaa

Liitelaat

Mahdolliset kommenttinne

-

Yksityiskohtaisia huomioita

Tekniset huomionne

Teknisluonteinen korjausehdotuksena Kuntaliitto esittää, että pykälänumerointi muutetaan lukukohtaisesta juoksevaksi. Tämä parantaisi käytännössä lain luettavuutta sekä lakiviittausten tekemistä ja lainkohtien löytämistä.

Krakau Tarja
Suomen Kuntaliitto ry